

TURUN SEUDUN LOTTAPERINNEYHDISTYS

JÄSENKIRJE 1/2026

TAMMIKUU

Hyvät lotat, pikkulotat ja perinnelotat

Oikein hyvää uutta vuotta kaikille. Keväälle on tiedossa taas monipuolista ohjelmaa, johon toivomme Sinun ehtivän osallistumaan. Tilaisuuksien osallistumismaksut pyritään pitämään edullisina, ja ne käsitteävät lähinnä kahvimaksun. Tästä voimme kiittää Varsinais-Suomen Maakuntasäätiötä, joka tukee toimintaamme. Jäsenkirjeessä on myös tietoa Naisten Valmiusliiton kurseista, joihin kannustamme jäseniämme osallistumaan.

Aloitamme vuoden perinteisesti Lottaehtoollisella Turun tuomiokirkossa. Se tulee olemaan viimeisiä tapahtumia ennen kirkon suurremontin alkamista. Tuomiokirkko avautuu peruskorjauksen jälkeen vasta adventtina 2028. Myös Eerikinkatu 3:n tuttu toimitalo, seurakuntatalo, remontoidaan ensi syksystä alkaen. Siirrämme siis tapahtumiamme muihin seurakuntayhtymän kirkkoihin ja tiloihin viimeistään ensi syksystä lähtien.

Viime syksyn Tuusulan kulttuuriretki poiki innostusta suunnitella retki myös keväälle. Toukokuussa pääsemmekin tutustumaan Nauvon Pensarin saareen. Tätä aluetta käytettiin 1930-luvulta vuoteen 1944 saariston suojeluskunnan harjoitusalueena ja -linnakkeena sekä lottien koulutuskeskuksena. Jatkosodan aikana Pensarissa asui myös lottia. Heidän tehtävänä oli tarkkailla Gullkronan selän takaa lähestyvien pommikoneiden liikkeitä. Suurin osa rakennuksista, mm. hotelli-ravintola Sandvik, on samalta ajalta 1930-luvulta. Kyseessä on päiväretki bussilla ja saaristolautalla. Saarella on jonkin verran kävelyä ja maastossa korkeuseroja luontopolkuihin, joten kovin huonojalkaisille emme retkeä suosittele.

Olemme siirtämässä tiedotusta jäsenkirjeen ja Turun Sanomien kiltapalstan lisäksi myös sähköpostiin sekä instagramiin. Sosiaalisen median alustan käyttäminen houkuttelee toivottavasti nuorempiakin jäseniä mukaan toimintaan. Toivomme siis, että ilmoittaisitte sähköpostisoitteenne jäsenihteerille Satu Heikkiselle. Ilmoitamme sähköpostilistalla, kun Instagram-sivusto avautuu. Muistathan, että hallituksen jäsenet kuljettavat autoillaan mielellään yhdistyksen jäseniä eri tapahtumiin. Tässä jäsenkirjeessä on hallituksen jäsenten yhteystiedot. Voit olla yhteydessä meihin, jos tarvitset kyytiä.

Liedossa 1.1.2026

Suvianna Seppälä
Puheenjohtaja

Lottakerholaiset avustajineen iloisissa tunnelmissa ja joululounaalla seurakuntatalolla 18.12.2025.

Kuva: Ulla Korpela /Turun seudun lottaperinneyhdistys.

Seppeleenlasku 6.12.2025.

Lottaperinneliitto on teettänyt kahviserviettejä, joita voi ostaa tilaisuuksissamme (2,50 €/20 kpl).

Kevätkauden 2026 tapahtumia

- 22.1. Yhteisesitelmä Heikkilässä
  - 26.1. Esitelmä: Viipurin viimeiset päivät
  - 28.1. Lottien ehtoolliskirkko
  - 25.2. Yhteisesitelmä Heikkilässä
  - 5.3. Lottalan avoimet ovet
  - 13.3. Talvisodan päättymisen iltajumalanpalvelus
  - 23.3. Esitelmä: Saaristomaalarit
  - 20.4. OP:n testamentti-ilta
  - 23.4. Yhteisesitelmä Heikkilässä
  - 23.5. Kevätretki Nauvon Pensariin
- Toukokuu: Yhteisesitelmä Heikkilässä
(Lisätiedot TS:n kiltapalstalla)

Pommituksen 15.6.1944 synnyttä-
mä savurengas Viipurin ruotsalai-
sen ja saksalaisen seurakunnan
Pietari-Paavalin kirkon (joissain
lähteissä Eliaan kirkon) yläpuolella.

ESITELMÄ: VIIPURIN VIIMEISET PÄIVÄT

Maanantaina 26.1. klo 18
Srk-talo, Eerikinkatu 3
Prof. emer. **Paavo Okko**
luennoi Viipurin kohtalonhet-
kistä, ja mukana on myös
viipurilaisen viestilotan ko-
kemuksia.

Osallistumismaksu 5 e sis.
kahvitarjoilun alkaen klo
17.30, esitelmä klo 18.00.
Ilm. 23.1 mennessä **Satu**
Heikkinen 050 3091535 tai
satumummi59@gmail.com

LOTTIEN

EHTOOLLISKIRKKO

Keskiviikkona 28.1. klo 12
Tuomiokirkossa

Kevätkausi alkaa vielä perin-
teisellä lottien ehtoolliskirkol-
la tuomiokirkossa, jonne
kaikki ovat lämpimästi terve-
tulleita! Tilaisuuden jälkeen
nautitaan kirkkokahvit.

ESITELMÄ: LOTTIEN PERINTÖ KOHTI TULEVAISUUTTA

Keskiviikkona 25.2. klo 17
Heikkilän sotilaskoti,
Rykmentintie 15

Lotta Svärd Säätiön toimin-
nanjohtaja **Anne Nurminen**
kertoo tulevasta. Ilm. 18.2.
menn. Satu, tiedot yllä.

LOTTALAN AVOIMET OVET

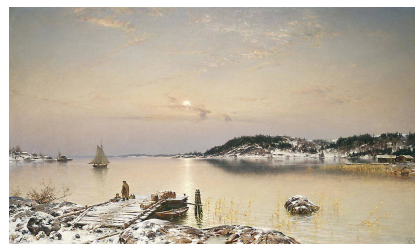
Torstaina 5.3. klo 12–14
Brahenkatu 6 B 23

Lottalan avoimet järjestetään
kerran kevätkaudella. Lotta-
lassa on kahvit katettuna,
mukavaa juttuseuraa ja
mahdollisuus tehdä ostok-
sia. Sisäpihalla summeri 23.

ILTAJUMALANPAL- VELUS

Perjantaina 13.3. klo
Mikaelinkirkossa
Puistokatu 16

Talvisodan päättymisen
muistoksi pidettävään iltaju-
malanpalvelukseen toivote-
taan kaikki tervetulleiksi.

Hjalmar Munsterhjelm: Ensilumi

ESITELMÄ: SAARISTOMAISE- MAN MAALARIT JA KANSALLISMAISE- MAN SYNTY

Maanantaina 23.3. klo 18
Srk-talo, Eerikinkatu 3
Prof. emer. **Pekka Niemelä**
kertoo saaristoon liittyvistä
maalauksista ja maalareista.

Osallistumismaksu 5 e sis.
kahvitarjoilun. Kahvi klo
17.30 ja esitelmä klo 18.00.
Ilm. 20.3. menn. Satu, tiedot
yllä.

TESTAMENTTI-ILTA

Maanantaina 20.4. klo 16
OP:n Puutorin konttori,
Maariankatu 4 E (käynti
sisäpihalta)

Edunvalvontatestamentti- ja
muista testamenttiasioista
kertoo juristi **Sanna Sarja-
nen** Op:n Lakipalvelut-
yksiköstä. Paikkana Osuus-
pankin hallintoneuvoston
kokoukset, käynti sisäpihal-
ta. Tilaisuudessa on kahvi-
tarjoilu. Ilm. 15.4. menn. Sa-
tu, tiedot yllä.

RETKI NAUVON PENSARIIN

**Lauantaina 23.5., lähtö Tu-
rusta klo 9.00, paluu n. klo**
17.30

Tule mukaan retkelle idylli-
selle ja kauniille Pensarin
saarelle, jossa on toiminut
mm. suojeluskunnan harjoi-
tusleiri, saariston vapaa-
joukkojen tukikohta sekä
Suomen laivaston harjoitus-
alue. Mukana retkellä saaris-
to-opas, joka kertoo saaren-
historiasta.

Hinta 52 € sisältää bussi-
matkat evästarjoiluineen,
lounaan ravintola Sandvikis-
sa sekä oppaan palvelut.
Varaukset ja lisätiedot 8.5.
mennessä **Satu Heikkinen**
satumummi59@gmail.com,
050 3091535.

YHTEISESITELMÄT

Heikkilän sotilaskoti,
Rykmentintie 15
Maanpuolustusjärjestöjen
yhteisesitelmiä on luvassa
kerran kuussa, klo 17.00.

Tiedot voi tarkistaa myös TS:n kiltapalstan tiedoista!

22.1. Länsi-Suomen Merivartioston komentaja, kommodori **Marko Tuominen:** Ajankohtaista merivartiosta

25.2. **Anne Nurminen** (ks. yllä)

23.4. professori **Kari Liuhto,** aihe tarkentuu (Heikkilän kasarmin luokkatalo, Pohjanmaa-sali)

Toukokuu, prikaatikenraali **Juha Pyykönen,** aika ja aihe tarkentuvat. Sotilaskotisarten munkki-kahvit omakustannehintaan.

ENNAKKOTIETOA SYYSRETKESTÄ

Syyskauden alkajaisiksi on suunnitteilla retki äskettäin uudelleen avattuun Mannerheim-museoon Helsingin Kivopuistossa sekä johonkin toiseen kohteeseen. Lisätietoja seuraavassa jäsenkirjeessä.

JÄSENASIAT JA MUUTOKSET

Satu Heikkinen 050 3091535 satumummi59@gmail.com

Ilmoita sähköpostiosoitteesi, niin saat infoa, joka ei ehdi kirjeeseen. Jäsenkirjeeseen saa halutessaan sähköisesti mutta myös perinteiseen tapaan.

KUNTOUTUS

Lottakerho kokoontuu kerran kuussa 10 kertaa vuodessa. Kerhossa on monipuolista toimintaa, ja siellä käy myös vieraita esitelmöimässä. Toiminta ja siihen sisältyvä lounas on osallistujille maksuton. Kerhossa käy 10 pikkulottaa, mutta lisää osallistujia mahtuu mukaan. Lisätietoja saa **Satu Heikkiseltä.**

Tukea omatoimikuntoutukseen: Lotilla ja pikkulotilla on mahdollisuus hakea tukea kuntoutukseen, jalkahoitoon ja vastaavaan Lotta Svärd Säätiöltä, p. 09 47702886. Lotille ja pikkulotille myös omatoimikuntoutusta Ruotsinmajalla: varaukset p. 050 4157943. Lisätietoja: www.lottasaatio.fi

JÄSENMAKSU

Maksathan Turun seudun lottaperinneyhdistyksen jäsenmaksun **20 €/vuosi** omalla viitteellä. Yli 90-vuotiaat on vapautettu jäsenmaksusta, mutta sen voi halutessaan maksaa. Yhdistys maksaa alle 90-vuotiaista jäsenistä 6 € Lottaperinneliitolle.

LOTTAGALLERIA

Lottamuseon lottagalleriaan kannustetaan lisäämään lottien tietoja: www.lottasvard.fi

NAISTEN VALMIUSLIITON KURSSEJA

NVL Lounais-Suomen alue-neuvottelukunta järjestää 11.4. Heikkilässä Selviytymisen sähköttä -kurssin ja syyskuussa PikkuNASTA Poiju -harjoituksen, jossa on neljä kurssia. Lisäksi alueella on viisi muuta kurssia. Lisätiedot: naistenvalmiusliitto.fi

TARKISTA AJANTASAISET TIEDOT

www.lottaperinneturku.fi

Turun Sanomien maanantain kiltapalstalla on ajantasaista tietoa tapahtumista.

SIUNAUSTA VARTEN

saa lainaksi Lotta Svärd -lipun. Hautaustoimistot tuntevat käytännön. Lippu säilytetään Lindellin asianajotoimistossa os. Brahenk. 9 A 9.

Lottajärjestön jäsenet voivat käyttää Lotta Svärd tai pikkulotta -tunnusta kuolinilmoituksessa ja hautareliefiä hautakivessä. Lotta Svärd Säätiö lahjoittaa reliefin lotalle tai hänen omaiselleen. Tilaukset: info@lottasaatio.fi

TURUN SEUDUN LOTTAPERINNEYHDISTYKSEN HALLITUS 2026

Suvianna Seppälä pj.
040 845 4643 (klo 15 jälkeen)
suvsep@gmail.com
Varpuleena Kirstilä vpj.
040 537 7947
varpuleena.kirstila@gmail.com
Heli Teittinen siht.
044 080 8675
heli.teittinen@utu.fi
Satu Heikkinen taloudenhoitaja ja jäsenrekisteri 050 309 1535
satumummi59@gmail.com
Ulla Korpela 050 563 3949
ulla.korpela@pp5.inet.fi
Helena Kääpä 044 333 8425
kaapahelena@gmail.com
Kirsti Lehtonen 050 67657
kirsti.lehtonennli@gmail.com
Airi Nikkilä 040 741 7101
airi.nikkila@elisanet.fi
Kristiina Peltomäki
050 342 4389
kristiina.peltomaki@tales.fi

Estrid Ott: Lottien mukana Suomen sodassa

Tanskalainen kirjailija ja toimittaja Estrid Ott (1900–1967) työskenteli talvisodan aikana Suomessa ja julkaisi heti sodan jälkeen vuonna 1940 teoksen *Lottien mukana Suomen sodassa (Med Lotterne bag Fronten)*. Teos kertoo Suomen sotaponnisteluissa, ja se julkaistiin viidellä kielellä. Se kuvaa lottien työtä siellä, mihin reportteri kotirintamalla pääsi: vartiointiin, sairaanhoitoon ja sotalapsikuljetuksiin.

Ennen kirjailijan uraansa Estrid Ott oli pitkään toiminut *Berlingske Tidenden* ulkomaankirjeenvaihtajana ja matkustanut laajasti. Vaikka hän oli jo keskittynyt kirjailijan uraan, hän tuli Suomeen sotakirjeenvaihtajaksi. Ottin isä H. C. J. Hansen-Ott oli *Politiken*-lehden johtaja ja äiti kirjailija. Isä kuoli jo varhain, mutta tyttärestä tuli sittemmin lehden kirjeenvaihtaja. Hän oli innokas partiolainen, toimitti *Partiotyttö*-lehteä ja kirjoitti nuorison asioista *Politiken*-lehteen. 17-vuotiaana hän julkaisi katsauksen partiotyöstä matkusteltuaan partiopuvussa eri maissa. Matkat ulottuivat Espanjan ja Portugalin ohella myös Afrikkaan. Yksin matkustava nuori nainen halusi osoittaa, että partiolainen selviää missä tahansa. Partiotoinnilla oli paljon vaikutusta hänen tuotantoonsa, jota on käännetty monille kielille.

Ensimmäinen lastenkirja ilmestyi 1923. Siinä äiti kertoo kuudelle pojalleen omasta nuoruudestaan, joka oli reipasta ja liikunnallista. Partiotytöt toimivat reippaasti, ja sama pätee lottiin ja pikkulottiin. Monet teoksista kertovat vieraiden maiden lapsista, ja niissä oli pyrkimyksenä avata varsinkin tytöille muita kulttuurireita. Ott voitti 1936 Tanskan Kauppaministeriön järjestämän kirjoituskilpailun, jossa korostettiin lasten koulutusta osana menestyvää yhteiskuntaa. 1940-luvun lopulla hän kirjoitti poikakirjoja salanimellä Magnus Moen. Painosmäärät olivat suuria, ja painoksia otettiin vielä 1950-luvulla. Myös aikuiset lukivat Ottin tuotantoa. Hän käänsi tanskaksi mm. Margaret Mitchellin *Tuulen viemää* -romaanin 1937.

Ott avioitui kauppaseuran tarkastaja John Knox-Seithin kanssa. Heille syntyi kolme tytärtä ja poika New Yorkissa vuosina 1924–1931. Ott käytti omien lastensa kokemuksia kirjojensa aiheisiin. Perhe asui vuoden Suomessa ja kymmenen vuotta Yhdysvalloissa.

Ott kuvaa tapahtumia vain ”jossakin Suomessa”, mutta suomalainen lukija pystyy sijoittamaan useita paikkakuntia kartalle. Teoksessa korostuu Suomen taistelu ylivoimaista vihollista vastaan. Siinä kuvataan sotaa käyvän Suomen arkitodellisuutta ja ilmapiiriä. Lotta Svärdin keskusjohtokunnan puheenjohtaja Fanni Luukkonen saa huomiota, samoin Ruotsin lottatoimijat. Kirjalla oli lottajärjestön tuki, sillä Luukkosen esipuhe linjaa lottajärjestön toimintaa. Kirjan myyntihinnasta meni osa Lotta Svärdille. Ott mainitsee Luukkosen koko voimassaan ja sitkeydessään *personoivan itse Suomea, jota ei voi kukistaa, sitä Suomea, joka ei koskaan anna perään. Hänen armeijansa on kansanvaltaisin ja kuriin tottunein koko maailmassa. Se ei marssi tahdissa. Se ei tee kunnia. Se ei tunne upseerisäätyä. Johtajat ilmestyvät, silloin kun heitä tarvitaan, ja katoavat jälleen miehistön riviin. Hei eivät koristaudu arvomerkin eivätkä arvonimin. Kaikki ovat samanarvoisia Lotta-Svärd yhdistyksissä.*

Suomentaja Kielo Ovaskainen oli Kuopion lyseon suomen kielen lehtori, joka toimi talvisodassa ruotsa-

laisten vapaaehtoisten lentäjien tulkkina Luonetjärvelä. Hän jäi sotaleskeksi helmikuussa 1940 yksivuotiaan poikansa kanssa. Ruotsiksi teos ilmestyi nimellä *Med Finlands lottor i fält*, norjaksi *Blandt lottene i Finnland* ja saksaksi *Mit den finnischen Lottas. Vom Heldentum der Frau*. Saksankielistä teosta suositeltiin maanpuolustuksesta kiinnostuneille sveitsiläisnaisille ja kaikille, joita kiinnosti maan hyvinvointi.

Kirja esittelee lotat työteliinä, ahkerina ja aina valmiina toimimaan kaikessa isänmaan parhaaksi: *Tuskinpa voidaan numeroin ilmaista, kuinka monta elämää lotat ovat pelastaneet ja Monet lotat ovat saaneet antaa henkensä vastuunalaisen toimensa täyttämiseksi.* Muiissa käännöksissä lottia verrataan työmehiläisiin, mutta ”arbejdsbi” on suomennoksessa työmuurahainen. Nuoria lottia Ott kuvaa erityisen rohkeiksi ja pelottomiksi, sillä he tuntuivat väheksyvän niin vihollista kuin vaaroja yleensä. Kirjassa vakuutetaan, että kaikki lotat halusivat rintamalle, vaikka tosiasiaa moni tyytyi kotirintaman työhön. Huoltolotista Ott sanoo, että *vaikkakaan he eivät kuuluneet niihin onnellisiin, joiden oli määrä lähteä rintamalle, niin heitä oli joka tapauksessa tuhatmäärin valmiina työskentelemään 14 tuntia vuorokaudessa Suomen asian hyväksi.* Sotilaiden kerrotaan ihailevan lottia ja olevan heistä ylpeitä. Kirjassa tuodaan esiin myös pikkulotat, joiden mainitaan olevan niin innokkaita, että heitä täytyy ankarasti komentaa menemään kotiinsa nukkumaanmenoaikaan. Kirjan lopussa Ott kertoo lähteneensä Suomesta neljä päivää ennen rauhantekoa, ja silloin oli vallalla vain yksi ajatus: saada palvella maataan. Kirja päättyy sanoihin *Onnellinen Suomi!*

Suhtautuminen vihollisosapuoleen on halveksuvaa. Virallista nimeä Neuvostoliitto ei mainita, vaan venäläisistä käytetään irvokasta kieltä. Suomennoksesta on poistettu kappaleita, joissa Ott kertoo venäläisten luonteesta: venäläiset ovat pelkureita. Poistot ovat pieniä, yhteensä muutamia sivuja, mutta ne kuvaavat silti, mitä suomalaisten ei haluttu lukevan teoksesta.

Tanskalaisten apu nousee isoon rooliin. Talvisodan alkaessa kirurgi, professori Ole Chievitz, joka oli ollut vuonna 1918 Tanskan Punaisen Ristin ambulanssin johtajana, tuli jälleen vapaaehtoisena Suomeen. Keräystuotoilla oli Tanskassa hankittu varusteet sata sairaansijaa käsittävään ambulanssisairaalaan. Joensuussa toimineen yksikön henkilökuntaan kuului Chievitzin johtamana kuusi lääkäriä, ylihoitaja, viisitoista sairaanhoitajaa ja seitsemän työntekijää. Ott julkaisi kaikkiaan noin 90 teosta ja oli Tanskan tuotteliaimpia kirjailijoita, joten hänen vaikutuksensa Suomi-kuvan luojana oli merkittävä. Hänen ansioitaan saatiin tietoa lottien ja koko kansakunnan sotaponnisteluista.

Heli Teittinen

